

prima instanță - (Judecătoria Buiucani, municipiul Chișinău) C. Valah
instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) M. Ciugureanu, A. Minciuna, L. Popova

ÎNCHEIERE

03 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
judecători

Valentina Clevadi
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Lucoarea Venus”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Lucoarea Venus” împotriva Agenției Proprietății Publice cu privire la repunerea în termen și contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Lucoarea Venus” și menținută hotărârea Judecătoria Buiucani, municipiul Chișinău din 15 septembrie 2016,

c o n s t a t ă:

La 07 august 2015 SA „Lucoarea Venus” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Proprietății Publice, solicitând repunerea în termenul de contestare a actelor administrative, constatarea ilegalității și declararea nulă a hotărârii Comisiei de Privatizare a patrimoniului colhozului din s. Maramonovca, r-nul Drochia, în partea ce ține de privatizarea construcției librăriei „Luminița”.

În motivarea acțiunii a indicat că SA „Lucoarea-Venus” a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat la 28 decembrie 1995, cu nr. 1009604002974, sediul în Republica Moldova, or. Dondușeni, str. Independenței. În capitalul statutar al SA „Lucoarea-Venus”, la momentul fondării, au fost incluse 21 bunuri imobile, printre care și clădirea fostului magazin de cărți „Luminița”, situată în s. Maramonovca, r-nul Drochia (anterior r-nul Dondușeni), fapt confirmat prin Adeverința de privatizare nr. 33/09 din 16 februarie 2001.

Pe parcursul anilor 2007-2012, SA „Lucoarea-Venus” s-a aflat în procedură de lichidare.

Prin încheierea Judecătoria Comerciale de Circumscripție nr. 2e-844/012 din 20 decembrie 2012, s-a dispus încetarea procesului cu privire la dizolvarea și lichidarea SA „Lucoarea-Venus”.

În urma modificărilor operate la Camera Înregistrării de Stat, au fost înregistrate date cu privire la noul administrator - Chihai Maria, care a dispus efectuarea inventarierii

patrimoniului întreprinderii, deoarece fosta administrație nu a transmis careva acte și nu se cunoștea componența reală a patrimoniului întreprinderii.

La începutul anului 2014, SA „Lucoarea-Venus” a depus o cerere la OCT Drochia în vederea înregistrării dreptului de proprietate asupra construcției fostei librării din s. Maramonovca, r-nul Drochia în Registrul bunurilor imobile. Registratorul din cadrul OCT Drochia a informat reprezentantul societății despre imposibilitatea înregistrării, deoarece dreptul de proprietate asupra construcției este înregistrat după terțe persoane.

Sușține că în urma unei sesizări adresate organelor de drept, a fost informată că bunul respectiv a fost comercializat la licitația organizată de Comisia de Privatizare a fostului colhoz „Avrora” din localitate. Totuși, din numele SA „Lucoarea-Venus” nu a fost încheiat vreun contract de înstrăinare, având ca obiect bunul imobil.

Menționează că potrivit declarațiilor actualului proprietar, bunul a fost procurat în cadrul unei licitații organizate de Comisia de Privatizare a fostului colhoz „Avrora”, fapt ce denotă că privatizarea a avut loc în condițiile Legii nr. 1217 din 25 iunie 1997 privind programul de privatizare pentru anii 1997-1998.

Astfel, reține că la licitația organizată de Comisia de Privatizare a fost comercializat un bun care figura în același timp și la bilanțul SA „Lucoarea-Venus”. Însă, în adresa SA „Lucoarea-Venus” nu a fost remisă o hotărâre a Comisiei de Privatizare sau act de inventariere, în temeiul căreia bunul imobil - construcția magazinului de cărți „Luminița” din s. Maramonovca, r-nul Drochia, a fost supus privatizării în calitate de bun aparținând patrimoniului colhozului „Avrora”.

SA „Lucoarea-Venus” s-a adresat către Agenția Proprietății Publice cu cererea nr.323 din 15 iunie 2015, solicitând anularea actului de inventariere a patrimoniului colhozului „Avrora” din s. Maramonovca, r-nul Drochia, în partea ce ține de aflarea construcției magazinului de cărți „Luminița” din s. Maramonovca, la bilanțul colhozului și anularea hotărârii Comisiei de Privatizare a patrimoniului colhozului „Avrora” din s. Maramonovca, r-nul Drochia, în partea ce ține de construcția librăriei „Luminița”.

La 10 iulie 2015 în adresa societății a parvenit scrisoarea Agenției Proprietății Publice nr. 03-716 din 06.07.2015, prin care a fost informată că agenția nu este abilitată cu drept de anulare a deciziilor Comisiilor de Privatizare a întreprinderilor agricole și altor acte aferent procesului de privatizare și că nu este responsabilă de corectitudinea perfectării actelor aferente procesului de privatizare a întreprinderilor agricole.

Consideră că răspunsul Agenției Proprietății Publice reprezintă un act de eschivare de la onorarea obligațiilor ce-i revin în temeiul legii, or, nici unei alte autorități nu i-au fost delegate atribuții aferente privatizării bunurilor ce aparțin domeniului public sau privat al statului.

La fel, consideră că este ilegal actul de inventariere a patrimoniului colhozului „Avrora” și hotărârea Comisiei de Privatizare a patrimoniului colhozului „Avrora” în partea ce ține de construcția librăriei „Luminița”.

Menționează că la momentul emiterii hotărârii Comisiei de Privatizare a patrimoniului colhozului „Avrora”, SA „Lucoarea-Venus” avea capitalul 100% privat, întrucât statul înstrăinase, prin intermediul Bursei de Valori a Moldovei toate acțiunile deținute în capitalul social al întreprinderii, respectiv, bunurile societății nu puteau fi în mod repetat obiect al privatizării.

Reține că conform prevederilor legislației cu privire la privatizare în vigoare la acel moment, organul abilitat era Departamentul Privatizării, împuternicit să realizeze politica statului în domeniul privatizării și exercită, în perioada de privatizare, în numele Guvernului, funcțiile de proprietar al patrimoniului ce aparține statului, în modul stabilit și în limitelor competențelor atribuite.

Departamentul Privatizării beneficia de atribuții depline în procesul de privatizare a bunurilor statului, inclusiv de numire a membrilor comisiilor de privatizare și reprezentanților statului în procesul de privatizare a întreprinderilor de stat, prin urmare, își asumă responsabilitatea pentru legalitatea procesului.

În rezultatul lichidării agențiilor teritoriale pentru privatizare, succesor al Agenției pentru Privatizare a devenit Agenția Proprietății Publice, care, respectiv este responsabilă pentru erorile și ilegalitățile admise de fostele agenții teritoriale or, nu există alte organe competente de a anula actele adoptate de fostele comisii pentru privatizare, deoarece toate împuternicirile acestora au fost transmise Agenției Proprietății Publice.

Astfel, afirmă că circumstanțele expuse denotă în mod cert că prin hotărârea Comisiei de privatizare se lezează direct dreptul de proprietate al SA „Lucoarea-Venus”, garantat de Constituție și art. 1 Protocolul nr. 1 CEDO.

Prin urmare, reține că deși construcția magazinului de cărți „Luminița” din s. Maramonovca a fost inclusă în capitalul social al SA „Lucoarea-Venus” la momentul fondării, pachetul majoritar aparținând statului, aceasta a fost vândut prin intermediul Bursei de Valori a Moldovei la începutul anului 2000.

Cu referire la termenul de intentare a acțiunii privind anularea actelor Comisiei de Privatizare, consideră că acesta începe a curge din 25 mai 2015, data adoptării ordonanței Procuraturii r-lui Drochia,

Totodată, reține că anterior nu a cunoscut despre modalitatea de înstrăinare a bunului, societatea aflându-se timp de mai mulți ani în procedură de lichidare, circumstanțe ce justifică repunerea în termenul de anulare a actelor.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 15 septembrie 2016 s-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Lucoarea Venus” împotriva Agenției Proprietății Publice cu privire la repunerea în termen și contestarea actului administrativ.

Ne fiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 03 octombrie 2016 SA „Lucoarea Venus” a contestat-o cu apel, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2017 s-a respins apelul declarat de SA „Lucoarea Venus” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 15 septembrie 2016.

La 17 martie 2017, SA „Lucoarea Venus” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu decizia contestată și consideră că instanța de apel a dat apreciere eronată circumstanțelor de fapt și de drept, ceea ce constituie premise pentru pronunțarea unei decizii ilegale, neîntemeiate și pasibile de a fi casată.

Invocă că instanța a interpretat în mod eronat legea și nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

În acest sens, susține că atât instanța de fond cât și instanța de apel au aplicat eronat normele legale cu privire la prescripția acțiunii, astfel că, ilegal au respins acțiunea recurentului ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție, încălcând astfel dreptul apelantului la accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, garantate de Constituție și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

La fel, consideră că acțiunea înaintată este întemeiată, iar prin respingerea cererii ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție, recurentul a fost lipsit de dreptul la

judicarea cauzei, astfel că instanțele judecătorești nu au examinat temeiurile anulării actelor privind înstrăinarea bunului imobil.

Astfel, în condițiile în care nu au fost elucidate circumstanțele relevante examinării pricinii, afirmă că este neîntemeiată aprecierea dată de instanță cu referire la expirarea termenului de prescripție, întrucât legislația civilă prevede situații în care termenul de prescripție nu este aplicabil.

Totodată, menționează recurentul că, fiind deposedat de bunul imobil, nu are altă posibilitate reală de a-și exercita drepturile, și anume, de a-l poseda, folosi și dispune de el, fapt prin care i se încalcă dreptul de proprietate asupra bunului în litigiu, care este unul indescriptibil.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, având în vedere că recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2017, a fost depus de SA „Lucoarea Venus” la 17 martie 2017, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încalcând regulile de apreciere a

probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [*cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230*]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei, pct. 85*). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45*).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CtEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (*a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39*).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (*Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A*).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de SA „Lucoarea Venus” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Lucoarea Venus” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Valentina Clevadi

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari